

Plus
Vak 37 VEREIDING

— T HET

HUWELIJK,

DOOR

G. JOSEFF,

DEKEN VAN S. MARTINUS TE LUIK,

IN HET NEDERLANDSCH

VRIJ BEWERKT EN VERMEERDERD

DOOR

J. H. WIJNEN,

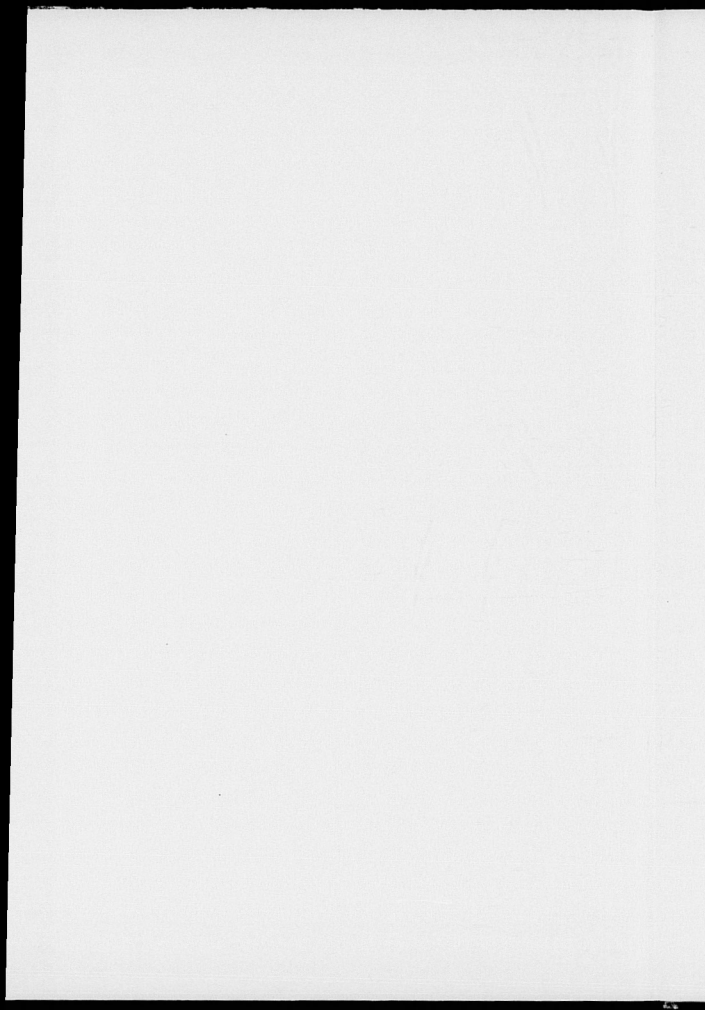
PASTOOR TE BREUST-EIJSDEN.

8 *f.*

DE SCHE STOOMDRUKKERIJ

1892.

8f

VOORBEREIDING

TOT HET

HUWELIJK,

DOOR

G. JOSEFF,

DEKEN VAN S. MARTINUS TE LUIK,

IN HET NEDERLANDSCH

VRIJ BEWERKT EN VERMEERDERD

DOOR

J. H. WIJNEN,

PASTOOR TE BREUST-EIJSDEN.

BIBL. CONV.

WIJCHENS

MAASTRICHTSCHE STOOMDRUKKERIJ

1892.

GOEDKEURING.

Aangezien dit werkje niet slechts voor verloofde, maar ook voor gehuwde personen bij uitstek nuttig is, zoo aarzelen wij niet hetzelfde goed te keuren, met aandrang ter lezing aan te bevelen en de Eerwaardes Heeren Geestelijken te verzoeken hetzelfde zooveel mogelijk te verspreiden.

MAASTRICHT, 20 Oct. 1892.

F. X. RUTTEN,

Dec. Mos. ad hoc del.

VOORREDE.

Dat er vele ongelukkige echtvereenigingen aangetroffen worden, is eene algemeen erkende waarheid. Een der hoofdoorzaken van dien diep ellendigen toestand is : de slechte voorbereiding tot een zoo gewichtigen staat. Men gaat het Huwelijk aan tegen den redelijken wil der ouders of tegen het verbod der Kerk ; men brengt de jaren der jeugd in zonden door, welke later de straffen Gods over de echtgenooten doen neerkomen.

De verloofden zijn onwetend in zake het Geloof, en derhalve zal ook in het huisgezin de ware Godsdienstzin ontbreken, die en ouders en kinderen voor tijd en eeuwigheid zou gelukkig maken.

Aan allen, die meenen tot het Huwelijk ge-

roepen te zijn, bieden wij eene korte handleiding aan, waarin zij zeer nuttige wenken zullen vinden over de gesteltenis, waarmede zij het Huwelijk behooren aan te gaan, over de verkeering en over de nadere voorbereiding. Men zal tevens de voornaamste punten (in vragen en antwoorden over den Catechismus) aantreffen, welke men bij het examen voor zijn Pastoor kennen moet.

In België is dit boekje algemeen verspreid en heeft daar reeds veel goeds gesticht. Moge hetzelfde lot ook der Nederlandsche uitgave ten deel vallen.

J. J. H. W.

I. Het Christelijk Huwelijk.

Het Huwelijk is door God ingesteld tot voortplanting van het mensdom. Het eerste echtpaar bestond uit de twee eerste menschen: Adam en Eva. Zij waren door eene natuurlijke verbintenis met elkander vereenigd.

De goddelijke Verlosser heeft het Huwelijk tusschen Christenen niet alleen teruggebracht tot zijne primitieve eenheid en onoplosbaarheid, maar het ook verheven tot de waardigheid van *Sacrament*. Om ons de verheven waardigheid des Huwelijks beter te doen begrijpen, vergelijkt de H. Apostel Paulus die verbintenis met de innige vereeniging van Christus met zijne Kerk, — met die vereeniging, welke be-

gonnen werd bij zijne menschwording, voortgezet bij zijnen dood op het kruis en bestendig in zijne voortdurende tegenwoordigheid in zijne Kerk.

Tertulianus, een beroemd schrijver uit de eerste eeuwen, schrijft aldus: *Waar zal ik woorden vinden om het geluk der chistische echtgenooten af te malen? Voor de Kerk wordt dat verbond gesloten; door het H. Misoffer wordt het bevestigd; door de inzegening bekrachtigd. De Engelen verkondigen zijne waardigheid, en de Almachtige schenkt daaraan zijn zegen. De echtgenooten sluiten een heilig verbond, in hetzelfde Geloof, in dezelfde Hoop, in de ééne Liefde en in de belofte der wederkeerige getrouwheid en onderdanigheid; zij vormen slechts één hart en ééne ziel.*

Alleen die echtgenooten, op wie deze woorden toepasselijk zijn en die zich waardig tot dit verheven Sacrament voorbereid hebben, kunnen hopen dat Gods zegen op hen zal rusten; dat zij in vrede en eensgezindheid hun leven op aarde zullen doorbrengen en ook, aan de overzijde des grafs,

met elkander in den hemel zullen vereenigd zijn.

Voor iederen Katholiek behooren de volgende punten tot de verplichtende geloofsleer :

1° Het christelijk Huwelijk is *één*, dat wil zeggen, het kan slechts tusschen één man en ééne vrouw bestaan.

2° Het christelijk Huwelijk, geldig aangegaan en voltrokken, kan alleen door den dood van een der echtgenooten ontbonden worden.

Daaruit volgt dus : dat men die verbin-
tenis voor zijn gansche leven niet licht-
zinnig mag aangaan, maar daarover ernstig
moet beraadslagen ; dat de huwelijksband,
zoolang beide echtgenooten leven, *niet* kan
ontbonden en derhalve *geen* nieuw Huwe-
lijk aangegaan worden ; dat *alleen*, om
gewichtige redenen, én door de Kerk én
door het burgerlijk gezag, verlof kan ver-
leend worden om afzonderlijk te leven —
doch nooit om opnieuw te trouwen. Dat
leert ons de goddelijke Heiland duidelijk

in het Evangelie : *„Wat God gebonden heeft, scheidt de mensch niet. Wie zijne vrouw verlaat en eene andere huwt, begaat overspel.*

3° Het Huwelijk tusschen Christenen is een Sacrament, dat *in staat van genade* moet ontvangen worden.

II. De Verwijderde Voorbereiding.

 pdat het Sacrament des Huwelijks de gesloten verbintenis der echtgenooten waarlijk heilige, moeten dezen zich voorbereiden, om het met goede gesteltenis te ontvangen. Dikwerf ontbreekt deze goede gesteltenis, en daarom juist zijn er zooveel ongelukkige huwelijken. Wilt gij, die u tot den gehuwden staat geroepen acht, u behoeden voor zulk een ongeluk, tracht dan het Huwelijk aan te gaan met de vereischte gesteltenis.

I. *Eerst en vocaal bidt.* Voor eene zoo belangrijke zaak heeft men licht noodig. Raadpleegt God, vraagt Hem, dat Hij u zijnen wil kenbaar make en u de gelegenheid geve, hem te volgen. En opdat uw gebed aan God des te aangenamer zij, luistert naar den raad, dien ik u ga geven : Spreekt eene goede biecht, zoodra gij meent, tot den huwelijken staat geroepen te zijn. Gij zult u met meer betrouwen tot God wenden, als gij u in zijne vriendschap gevoelt ; en uwe ziel, met God verzoend, zal beter gesteld zijn, om naar Hem te luisteren. Daarenboven de genade van het Sacrament en de vermaningen van den biechtvader kunnen u beveiligen tegen vele gevaren, welke te zeer algemeen zijn in deze gevaarlijke gelegenheid.

II. VRAAGT RAAD. Na God in het gebed geraadpleegd te hebben, vraagt raad aan uwe ouders, of, bij gebrek aan ouders, aan wijze en verstandige personen, die in u waarlijk belang stellen. Maar vraagt dien raad, *vooraleer* gij uw hart aan eene op-

komende neiging overgeeft. Vraagt aan uwe ouders, of zij zouden toestemmen in uw huwelijk met dien persoon, voor wien gij u genegen gevoelt. Zij, die niets dan uw geluk beoogen, zullen inlichtingen omtrent dien persoon inwinnen; zij zullen zich onder-
vragen naar zijne godsdienstige gevoelens, naar zijn gedrag, zijne gezondheid, zijn karakter, zijne bekwaamheden, naar zijne achtbaarheid en die zijner familie.

Vóór dat gij eene verkeerung aangaat, raadpleegt ook uwen biechtvader; opdat hij u de middelen aanwijze, welke u voor de zonden behoeden, die Gods straffen over u zouden afroepen.

Nadert thans, nog meer dan vroeger en zoo mogelijk met nog meer godsvrucht tot de heilige Sacramenten; want nu meer dan ooit hebt gij Gods bijstand noodig.

Nauwkeurige inlichtingen zijn van het grootste belang; maar, nogmaals gezegd, gij moet ze vragen, alvorens gij uw hart geschonken hebt. Zoodra uw hart gewonnen is, vraagt gij geen raad meer; als

men u dien geeft, luistert gij niet; als uwe ouders uwen zin tegenwerken, gebruikt gij list en bedrog, om hen te misleiden. Op het dwaalspoor gebracht door eene blinde, dikwijls hartstochtelijke liefde, treedt gij alle raadgevingen, ja zelfs de bevelen uwer ouders, met voeten; en gij bereidt u, dikwerf, helaas! door zonden en oneer, een ongelukkige toekomst.

Vaders en moeders, bewaakt zorgvuldig de eerste neigingen uwer kinderen. Voorkomt onbedachte verkeeringen; houdt uwe kinderen terug van bijeenkomsten of families, waar zij zich blootstellen, verkeeringen aan te knopen op al te jeugdigen leeftijd. En zelfs dan, als zij een behoorlijken ouderdom bereikt hebben, laat hun geen betrekkingen aangaan, die niet godsdienstig, niet betamelijk, niet eerlijk en niet redelijk zijn. Doch zorgt daarvoor, eer de verkeerung begonnen is, anders is het te laat.

III. *Hebt de meening, in den huwelijken staat God te dienen.* »Twee Christenen, die

zich door het Huwelijk vereenigen, zijn twee personen, die zich verbinden, om te zamen aan hunne heiligmaking te werken, om de lasten van dit leven samen te deelen en te dragen, en om gelukkig tot het eeuwig leven te komen." (Rit. Leod).

Het is dus geheel in strijd met het hooger doel des Huwelijks en met den geest des Geloofs, als men zich alleen tijdelijk geluk en voorspoed ten doel stelt.

IV. Hebt gij, na rijp beraad en in overleg met uwe ouders, besloten eene verkeering aan te gaan — dan nadert voor u, als gij niet voorzichtig zijt, een tijd van gevaar.

De jonge lieden, die hunne eer en hunne deugd willen bewaren en zich Gods zegen voor de toekomst willen verzekeren, zullen: 1° Nooit *alleen* of op eenzame plaatsen, of zonder voorkennis der ouders met elkander spreken, dat is een krachtig, maar ook noodzakelijk middel om niet in zonden te vallen.

2° Zich wachten van alle zondige gemeen-

zaamheden ; zelfs al te vrije omgang kan gevaarlijk wezen en tot zonde brengen, welke men later bitterlijk zou betreuren.

V. *Begeeft u tot den Eerw. Heer Pastoor uwer parochie*, ongeveer ééne maand vóór het huwelijk, om hem te verzoeken, dat hij de roepen afkondige. Als gij nog geen zes maanden in de parochie woont, dan moeten de roepen eveneens gedaan worden in de parochie, waaruit gij het laatst vertrokken zijt. Als de verloofden in twee verschillende parochiën wonen, dan moeten de roepen in beide parochiën worden afgekondigd, en de aangifte geschiedt bij den Pastoor der bruid. Heeft volgens gewoonte het huwelijk plaats in de parochie der bruid, dan moet de bruidegom, na afkondiging der roepen, aan zijnen Pastoor een "*trouw-brief*" vragen, en dezen overhandigen aan den Pastoor der bruid.

De Kerk schrijft de afkondiging der roepen voor, om het Huwelijk openbaar te maken, en des te gemakkelijker de beletselen te ontdekken.

VI. GAAT TE BIECHTEN ; ik raad u zelfs aan, eenige weken vóór het Huwelijk eene goede *generale* biecht te spreken en de H. Communie waardig te ontvangen. Gij moet nog op den trouwdag zelven te biechten en te communie gaan. Wacht u zorgvuldig voor alle zware zonden ; want het Huwelijk is een Sacrament, dat in staat van genade ontvangen moet worden. Het in staat van doodzonde ontvangen, zou eene heiligschennis wezen, waardoor gij Gods vervloeking over U zoudt aftrekken op eenen dag, waarop Gij zijnen zegen bijzonder noodig hebt.

VII. *Als gij voor de huwelijksplechtigheid naar de Kerk gaat*, herinnert u, dat gij het huis van God binnentreedt, dat gij u gaat nederwerpen aan de voeten van Gods altaar, om er in tegenwoordigheid van zijnen dienaar, den priester, een heilig en onoplosbaar verbond te sluiten. Als de priester uwe toestemming zal vragen, spreekt die dan met oprechtheid en met eerbied uit. Hier toe moet u opwekken de tegenwoordigheid

van God, wiens zegen gij komt vragen. En als de priester den zegen des hemels over u zal afsmeeken, herhaalt dan inwendig dit schoon gebed :

„God van Israël, bekrachtig, zegen, ver-
 „eeuwig het verbond, dat wij sluiten onder
 „Uwe bescherming; dat deze verbintenis,
 „die hier op aarde niet kan verbroken
 „worden, voortdure tot in de eeuwigheid.
 „Vereenig ons in den hemel, gelijk Gij ons
 „vereenigt op aarde. Amen ”

NADERE VOORBEREIDING TOT HET HUWELIJK.

Te lang vóór het huwelijk verkeerén, is een misbruik, dat meermalen zondige gemeenzaamheden, en oneer en straffen ten gevolge heeft. *Maar, zegt men, vooraleer men trouwt, moet men elkander kennen.* Dit is eenigszins waar; doch tijdens de verkeering weten de jongelieden hunne gebreken te verbergen. Al zoudt gij ook jaren lang verkeerén, het ware karakter en de werkelijke fouten zult gij *dan* niet leeren kennen — maar eerst later na het Huwe-

lijk. Jongeling, als gij uit vertrouwbare bron weet, dat het meisje, waarop uw oog gevallen is, zachtaardig, nederig, zedig en eerbiedig is jegens hare ouders, dat zij arbeidzaam is, gaarne bidt en dikwijls tot de H. Sacramenten nadert: trouw dan met haar zonder vrees; het is bijna zeker, dat zij uw geluk zal wezen. En gij, jonge dochter, is de jongeling, die op u zijn oog heeft laten vallen, verkwistend, losbandig, lui, verslaafd aan den drank, onbeleefd jegens zijne ouders, uitgelaten in zijne woorden of manieren, trouw niet met hem; gij zoudt uw ongeluk te gemoet loopen. Integendeel, is hij ordelijk, matig, werkzaam, eerlijk, en bezorgd, om zich te kwijten van zijne plichten jegens God en zijne ouders, neem hem gerust tot uwen echtgenoot.

In deze gevaarlijke omstandigheden kunnen de ouders de bijeenkomsten hunner kinderen niet genoeg bewaken, en zij moeten er geene toelaten, tenzij onder hunne oogen. Is dit toezicht ter oorzaak van den

afstand niet mogelijk, dan moeten de meisjes het zich tot eene eer rekenen, hun verloofde nooit te spreken, tenzij in tegenwoordigheid van een godsdienstig mensch; daardoor zullen zij zich zelven veel verdriet, en somtijds bittere tranen sparen. Dit is overigens eene voorzorg, welke hun wordt opgelegd door de christelijke voorzichtigheid, en door de zorg, die zij hebben moeten voor hare eigen eer en voor den goeden naam der geheele familie.

OVER DE HUWELIJSBELETSELEN.

Sommige beletselen maken het Huwelijk *ongeldig*; trouwt gij met zulk een beletsel, zonder dispensatie verkregen te hebben, dan zijt gij niet getrouwd.

Hieruit begrijpt gij, van welk belang het is oprecht te antwoorden, als uw Pastoor u daaromtrent ondervraagt, opdat hij tijdig de noodige dispensatie kunne vragen.

Ziehier eenige beletselen, die het Huwelijk *ongeldig* maken: *bloedverwantschap*, als

men onderling familie is tot in den vierden graad; *geestelijk maagschap*, dat voortkomt uit het peter- of meterschap bij het Doopsel en het Vormsel; *aanverwantschap* maakt het Huwelijk ongeoorloofd en nietig, tusschen den man en de bloedverwanten zijner overleden vrouw, en tusschen de vrouw en de bloedverwanten van haar overleden man, tot in den vierden graad. (1)

Ongeldig is het Huwelijk met een persoon, met wiens bloedverwant tot in den tweeden graad, men zekere zonde mocht bedreven hebben. Ook is *ongeldig* het Huwelijk, dat men zou aangaan met iemand, die bloedverwant is in den eersten graad van een persoon, wien men belofte van trouwen gedaan heeft, al ware die persoon ook gestorven.

Ongeldig is het Huwelijk tusschen christenen en ongedoopten. Tusschen Katholie-

(1) De vierde graad volgens de wetten der Kerk is de achtste graad volgens de burgerlijke wet, en bestaat tusschen de kinderen van *halve* neven of nichten.

ken en ketters is het verboden, maar niet altijd ongeldig.

De Kerk heeft ten allen tijde zulke gemengde Huwelijken verboden en verafschuwd, en laat ze slechts met tegenzin, na verkregen dispensatie, onder zekere voorwaarden toe. Zulke Huwelijken zijn meestal én voor de ouders en de kinderen zeer ongelukkig. In zulke huisgezinnen zal geen ware godsdienstzin, geen vrede, geen geluk heerschen. Wacht u derhalve om ooit met andersdenkenden vriendschap aan te knopen.

Behalve beletselen, die het Huwelijk zonder dispensatie ongeldig maken, zijn er ook beletselen, die het zonder dispensatie *ongeoorloofd* maken.

Zulke beletselen zijn : de *gesloten tijd*, de *verloving* met een ander persoon, de *eenvoudige of enkele gelofte* van *zuiverheid*, of wel van intrede in het *klooster*, of wel van *niet te trouwen*.

De gesloten tijd loopt van af den eersten Zondag van den Advent tot het feest van

Driekoningen, en van af Asch-Woensdag tot Beloken-Paschen.

Het betaamt niet, dat men trouwe op Zon- of Feestdagen noch op vastendagen.

Hier dient nog de vraag gesteld te worden?

Wat doen de Katholieke Bruid en Bruidgom in ons land voor den ambtenaar van den burgerlijken stand?

Zij leggen daar slechts eene verklaring af, waardoor zij zich de voordeelen, bij de wet bepaald, verzekeren. Het Huwelijk, kan slechts voor den Pastoor gesloten worden.

OVER DATGENE, WAARIN ZIJ, DIE
TROUWEN, ONDERWEZEN MOE-
TEN ZIJN.

De Kerk wil, dat de geloovigen de gewone gebeden kennen, en dat zij onderwezen zijn in de voornaamste waarheden van het geloof. Bijgevolg moeten de Christenen, die willen trouwen, tenminste de ge-

beden kennen, alsook de waarheden, welke zij zelven eenmaal hunnen kinderen leeren moeten.

Het gebed des Heeren of het Onze Vader.

Onze Vader, die in de hemelen zijt: geheiligd zij uw naam; ons toekome uw rijk; uw wil geschiede op de aarde als in den hemel; geef ons heden ons dagelijksch brood; en vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onzen schuldenaren; en leid ons niet in bekoring, maar verlos ons van den kwade. Amen.

De Engelsche Groetenis of het Wees Gegroet.

Wees gegroet, Maria, vol van genade; de Heer is met u; gezegend zijt gij boven alle vrouwen, en gezegend is de vrucht uws lichaams, Jezus. Heilige Maria, Moeder Gods, bid voor ons, zondaars, nu en in het uur van onzen dood. Amen.

De twaalf artikelen des geloofs.

1. Ik geloof in God, den Vader almachtig, Schepper des hemels en der aarde

2. En in Jezus-Christus, zijnen eenigen Zoon, onzen Heer ;

3. Die ontvangen is van den Heiligen Geest, geboren uit de Maagd Maria ;

4. Die geleden heeft onder Pontius-Pilatus, gekruist, gestorven is en begraven ;

5. Die nedergedaald is ter helle ; den derden dag verrezen van den dood ;

6. Die opgeklommen is ten Hemel, en zit ter rechterhand Gods, zijns Vaders almachtig ;

7. Van daar zal hij komen oordeelen de levenden en de dooden ;

8. Ik geloof in den Heiligen Geest,

9. De heilige katholieke Kerk, gemeenschap der Heiligen,

10. Vergiffenis der zonden,

11. Verrijzenis des vleesch.

12. En het eeuwig leven. Amen.

De Tien geboden Gods.

1. Ik ben de Heer uw God. Gij zult geen vreemde Goden voor mijne oogen

hebben; gij zult die niet aanbidden, noch godsdienst aandoen.

2. Gij zult den Naam van den Heer, uwen God, niet ijdel gebruiken.

3. Wees gedachtig dat gij den Sabbatdag heiligt.

4. Eert uwen vader en uwe moeder, opdat gij lang moogt leven op aarde.

5. Gij zult niet dood slaan.

6. Gij zult geen overspel doen.

7. Gij zult niet stelen.

8. Gij zult tegen uwen naaste geen valsche getuigenis geven.

9. Gij zult uws naasten huisvrouw niet begeeren.

10. Gij zult zijn huis niet begeeren, noch zijn land, noch zijn os, noch zijn ezel, noch iets van al, wat hem toebehoort.

De vijf geboden der H. Kerk.

1. Alle geboden Heiligedagen zult gij vieren;

2. En dan ook Mis hooren met goede manieren;

3. Geen geboden vastendagen zult gij breken ;

4. Gij zult ten minste eens 's jaars den Priester uwe biecht spreken,

5. En nuttigen omtrent Paschen het Lichaam des Heeren.

De zeven H.H. Sacramenten.

1. Het Doopsel.

2. Het Vormsel.

3. Het H. Sacrament des Altaars.

4. De Biecht.

5. Het H. Oliesel.

6. Het Priesterschap.

7. Het Huwelijk.

Akte van Geloof.

Ik geloof in éenen God, één in wezen en drievuldig in Personen, God den Vader. God den Zoon, en God den Heiligen Geest, looner van het goed en straffer van het kwaad ; ik geloof dat God de Zoon, de tweede Persoon der allerheiligste Drievul-

digheid, voor ons is mensch geworden, gekruist, gestorven en verrezen : deze mysteriën en al hetgeen de heilige kerk mij voorstelt te gelooven, geloof ik vastelijk, omdat Gij, mijn God, de opperste waarheid en wijsheid zijt, die dit alles zelf geopenbaard hebt.

In en voor dit geloof wil ik leven en sterven.

Akte van Hoop.

Mijn Heer en mijn God, ik hoop en vertrouw vastelijk door het bitter lijden en de verdiensten van Jezus-Christus, te bekomen hier in dit leven Uwe genade en vergiffenis van mijne zonden ; en hierna U eeuwig te aanschouwen, te beminnen en te bezitten in den hemel, dit hoop ik : omdat Gij, mijn God, oneindig goed zijt tot ons, almachtig en getrouw in Uwe beloften.

In deze hoop wil ik leven en sterven.

Akte van Liefde.

Mijn Heer en mijn God, ik bemin U

boven al en uit geheel mijn hart, omdat Gij oneindig goed zijt, en alle liefde waardig; ik bemin mijnen evennaaste gelijk mij zelven uit liefde tot U: dat U alle menschen beminnen en dienen, dat U alle schepsels loven in eeuwigheid.

In deze liefde wil ik leven en sterven.

Akte van Berouw.

Mijn Heer en mijn God, mijne zonden zijn mij leed uit den grond mijns harten, omdat ik daardoor uwe rechtvaardige straffen verdiend heb; en vooral omdat ik daardoor Uwe goddelijke Majesteit en goedheid, die ik boven al bemin, vergramd heb: ik haat en verzaak die zonden uit liefde tot U: en ik maak het vaste voornemen voortaan nooit meer te zondigen, alle gelegenheid van zonde te schuwen, eene rechtzinnige biecht te spreken, en liever te sterven dan U nog te vergrammen. Amen.

Hoofdpunten der Christelijke Leering.

1e. Vr. *Wat* moeten wij gelooven?

A. Alles, wat God geopenbaard heeft en door de H. Kerk te gelooven voorstelt.

2e. Vr. *Waarom* moeten wij dat vastelijk gelooven?

A. Omdat God de opperste waarheid en wijsheid is, die niet kan liegen, noch bedriegen, noch bedrogen worden.

3e. Vr. Wat moet men weten en gelooven uit *noodzakelijkheid* des middels?

A. Ten eerste: dat er is één God. Ten tweede: dat er drie drie goddelijke Personen zijn, God de Vader, God de Zoon en God de Heilige Geest. Ten derde: dat God de Zoon, de tweede Persoon der H. Drievuldigheid, voor ons is Mensch geworden. Ten vierde: dat God is looner van het goed en straffer van het kwaad.

4e. Vr. Wat is de allerheiligste Drievuldigheid?

A. De Allerheiligste Drievuldigheid is : God de Vader, God de Zoon en God de Heilige Geest ; drie Personen, die te zamen maar één God zijn.

5e. Vr. Is God de Vader ouder of meerder dan God de Zoon of God de Heilige Geest ?

A. *Neen* ; zij zijn alle drie even oud, want zij zijn van eeuwigheid ; zij zijn ook even wijs, machtig en goed.

6e. Vr. Wie van de drie goddelijke Personen is voor ons *Mensch geworden* ?

A. God de Zoon, de tweede Persoon der H. Drievuldigheid, die mensch geworden, *Jezus-Christus* genoemd wordt.

7e Vr. Wat wil het zeggen : dat *God de Zoon voor ons is Mensch geworden* ?

A. Dat Hij aangenomen heeft eene ziel en een lichaam gelijk de menschen hebben.

8e. Vr. Als God de Zoon Mensch geworden is, is Hij dan nog God gebleven ?

A. Ja, zoodat Hij is waarlijk God en waarlijk Mensch, te zamen in *één Persoon*.

9e. Vr. Waarom is God de Zoon Mensch geworden ?

A. Om ons door zijn lijden en dood van de slavernij des duivels en den eeuwigen dood te verlossen.

10e. Vr. Hoeveel Sacramenten zijn er?

A. *Zeven*: het Doopsel, het Vormsel, het H. Sacrament des Altaars, de Biecht, het H. Oliesel, het Priesterschap en het Huwelijk.

11e. Vr. Wat is een Sacrament?

A. Een uitwendig teeken, door Christus ingesteld, waardoor ons eene bijzondere genade aangeduid en aangegeven wordt.

12e Vr. Welke Sacramenten mag men in staat van doodzonde ontvangen?

A. Het Doopsel en de Biecht.

13e. Vr. In welken staat moeten de vijf andere Sacramenten ontvangen worden?

A. In staat van *genade*; dat is zuiver van doodzonde.

14e. Vr. Wat is het Doopsel?

A. Het eerste en noodigste Sacrament, waarin door de uitwendige afwassching en

aanroeping der H. Drievuldigheid de mensch gezuiverd wordt van alle zonden en schulden.

15e. Vr. *Hoe* moet men doopen (in tijd van nood)?

A. Een en dezelfde persoon moet de woorden uitspreken en tegelijkertijd het water doen vloeien op het hoofd van den doopeling.

16e. Welke *woorden* moet men uitspreken bij het Doopsel?

A. *Ik doop u, in den naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes.*

17e. Vr. Mag men een kind langen tijd ongedoopt laten?

A. Neen, de H. Kerk verlangt, dat dit zoo spoedig mogelijk geschiede.

18e. Vr. Wat is het H. Sacrament des Altaars?

A. Een Sacrament, door Christus ingesteld, in hetwelk onder de gedaante van brood en wijn, Christus zelf tegenwoordig is.

19e. Vr. Waardoor wordt Christus tegenwoordig gesteld in het H. Sacrament?

A. Door de woorden der Consecratie, die de Priester spreekt, worden het brood en de wijn veranderd in het Lichaam en Bloed van Christus.

20e. Vr. Wien ontvangt gij in de H. Communie?

A. Christus zelven, met zijne Godheid en Menschheid, gelijk Hij verheerlijkt in den Hemel is.

21e. Vr. Wat is noodig om waardig te communiceeren?

A. Dat men zuiver zij van doodzonde en nuchter van 's nachts 12 ure.

22e. Vr. Wat is de Biecht?

A. Een Sacrament, door Christus ingesteld, in hetwelk de zonden, die na het Doopsel begaan zijn, vergeven worden.

23e. Vr. Waardoor wordt de zonde in de Biecht vergeven?

A. Door de absolutie, die de Priester ons geeft, in Christus naam.

24e. Vr. Wat is het allernoodzakelijkste bij de Biecht?

A. Het berouw.

25e. Vr. Wat is het berouw?

A. Het berouw is een leedwezen des harten, waardoor men zijne zonden verfoeit, met een vast voornemen van zijn leven te beteren

26e. Vr. *Waarom* moet men bedroefd zijn over de zonden?

A. Omdat men daardoor den Hemel verloren, de hel verdiend en God vergramd heeft.

27e. Vr. Hoe zal men zich, met Gods genade tot een goed berouw opwekken?

A. Met te overdenken en te overwegen: dat men door de zonden Gods genade en vriendschap en het recht op den Hemel verloren heeft; dat men daardoor de eeuwige straffen der hel verdiend, en Gods vaderlijke goedheid op zulke ondenkbare wijze beleedigd heeft.

28. Vr. *Welke* zonden moet men biechten?

A. Alle doodzonden, na het Doopsel bedreven, die nog niet goed gebiecht zijn.

29. Vr. Hoe moet men de doodzonden biechten?

A. Men moet de doodzonden biechten met getal en die omstandigheden, welke de zonden merkelijk verzwaren of van soort veranderen.

30. Vr. Wat is het Huwelijk?

A. Het Huwelijk is een Sacrament, waarin man en vrouw wettig verbonden worden en genaden ontvangen om de plichten van den huwelijken staat wel te vervullen.

31e. Vr. Welke zijn de plichten van den huwelijken staat?

A. Ten 1e: De gehuwden moeten met elkander in vrede en eendracht leven. Ten 2e: Zij moeten hunne kinderen gezamenlijk in deugd en godsvrucht opvoeden. Ten 3e de man moet zijne vrouw beschermen en deze moet hare man onderdanig zijn.

32e. Vr. In welken staat moet het Huwelijk ontvangen worden?

A. In staat van genade.

PLICHTEN DER OUDERS.

De ouders zijn verplicht voor het leven hunner kinderen te zorgen, hen te onderhouden en christelijk op te voeden.

Behooren de ouders tot den werkenden stand, dan moeten zij hunnen kinderen voedsel en kleeding geven volgens hunnen staat, hun een ambacht laten aanleeren, waardoor zij eerlijk door de wereld kunnen komen.

Vele ouders misdoen door hunne kinderen, vooral hunne dochters, te kleeden boven hunnen staat. Zij geven hun valsche gedachten over zich zelve, boezemen hun de zucht in naar weelde, voeden hunne ijdelheid, gewennen hen aan uitzinnige verkwistingen, en werken dikwijls mede aan hun bederf.

Als de ouders hunne kinderen willen uithuwen, zouden zij ten onrechte zich alleen door eigen voordeel laten leiden; het is van belang, dat zij vóór alles het geestelijk welzijn hunner kinderen op 't oog hebben, dat zij God bidden, en raad vragen aan wijze en verstandige personen.

De opvoeding sluit voor de ouders vier punten in: *de onderwijzing, de bestraffing, de waakzaamheid en het goede voorbeeld.*

De ouders zijn verplicht, hunnen kinderen de gebeden en de eerste waarheden van den Catechismus te leeren. en ze vroegtijdig naar eene godsdienstige school te zenden, waar de godsdienst eene eereplaats inneemt. Om zich van deze plichten te kwijten, is het niet voldoende, dat de ouders hun die gebeden en voornaamste waarheden van buiten doen leeren; zij moeten hun ook de vreeze Gods, de liefde voor de deugd, de afschuw van de zonde, de verachting der wereld en het verlangen naar den Hemel door woord en voorbeeld inprenten.

De vaders en moeders moeten hunne kinderen *kastijden zonder weekhartigheid*, zij moeten straffen, hetgeen straf verdient; *zonder hardvoetheit*, bijgevolg de straf in evenredigheid brengen met den misstap; *zonder opvliendheid*, zij moeten het hart van een kind, dat misdaan heeft, winnen door veel geduld en liefde.

De ouders zijn ook verplicht, hunne kinderen te *bewaken*.

Deze waakzaamheid verplicht alle ouders; 1o zich te verzekeren, dat de kinderen hunne plichten vervullen, dat zij geregeld bidden, den Catechismus leeren, de H. Mis bijwonen, en dikwijls genoeg te biechten en te Communie gaan; 2o van hunne kinderen de personen, de boeken, de bladen of couranten, en alles te verwijderen, wat voor hun geloof of voor hunne zeden gevaarlijk is; 3o hun onderwijzers of werkbazen te geven, die oprecht christelijk en vrienden, die braaf en deugdzzaam zijn.

Als de ouders hunne kinderen toevertrouwen aan meesters van lichte zeden, of

wel aan lieden, die hunne godsdienstplichten niet vervullen, of daarover met weinig eerbied spreken, dan kunnen zij hierdoor verwachten, dat hunne kinderen aan die meesters gelijk worden, en somtijds zelfs hun geloof, de bron van het waar geluk, verliezen.

Deze vrees is niet overdreven; want de slechte voorbeelden maken meer indruk, dan de goede, omdat de mensch meer overhelt tot navolging van hetgeen zijne driften streelt, dan van hetgeen deze tegenwerkt.

Het goede voorbeeld, dat de ouders moeten geven, bestaat hierin, dat zij altijd in tegenwoordigheid hunner kinderen nauwgezet de geboden van God en van de H. Kerk nakomen, en dat zij niets doen of zeggen, wat voor hen een steen des aanstoots kan wezen. Het is noodig, dat de ouders hunne lessen en raadgevingen doen steunen op het goed voorbeeld; want de welsprekendste lessen en vermaningen treffen de kinderen niet zoozeer, als het goed voorbeeld en de godvruchtige gewoonten van den huiselijken haard.

De ouders zullen met vrucht en levendige belangstelling de vermaning lezen, welke Z.D.H. de Bisschop van Luik tot hen richtte in zijnen Vastenbrief van het jaar 1888 :

„Die Christelijke opvoeding is een werk, dat reeds in de eerste jaren, en vooral door de moeder, begonnen moet worden.

De moeder, doordrongen van de grootheid en heiligheid harer zending, zal het zich ten plicht rekenen, onophoudelijk in hare gebeden de genade te vragen, van hare taak wel te vervullen; ook zal zij hare kinderen reeds, vooraleer zij gekomen zijn tot de jaren van verstand, gewoon maken de beelden van onzen gekruisigden Zaligmaker en van zijne Heilige Moeder te vereeren en te groeten; zij zal hun de namen van Jezus en Maria leeren stamelen en aanroepen, hun met saamgevoegde handjes 's morgens en 's avonds een kort gebed doen opzeggen; hun vervolgens spreken van God, van de H. Maagd, van den Engelbewaarder, wier aandenken zoo geschikt is, om hun godsvrucht, gehoor-

zaamheid, medelijden met de armen, rechtzinnigheid en andere kinderlijke deugden in te boezemen; zij zal hen gewennen, altijd en in alles zoo zedig mogelijk te zijn; zij zal ook de grootste zorg hebben, dat niemand in hunne tegenwoordigheid de zedigheid schende. Later zal zij hare kinderen medenemen naar de kerk, hun den priesters eer en liefde doen betoonen, hun uitleggen de kerkelijke feesten, die zij best begripen, den kleinen catechismus leeren, hun spreken van den Hemel, van Onzen Heer Jezus-Christus, van zijne geboorte en zijne kinderjaren, van zijne mirakelen en vooral van zijn lijden, van de H. Mis en van het allerheiligste Sacrament des altaars. Is zij genoegzaam geleerd, dan zal zij hun vroegtijdig eenige geschiedenissen verhalen uit het Oude Testament of uit de levens der Heiligen.

Kortom, de moeder zal zich beijveren en bevljtigen, om allengskens het verstand en het hart harer kinderen te vormen tot de kennis, de liefde en de beoefening van

alles, wat hen diep godsdienstig kan maken.

Wij hebben gesproken van de moeder, doch het is duidelijk, dat de vader moet deelnemen in die vrome zorgen, en ze meer en meer met zijne echtgenootte moet deelen, naarmate de kinderen ouder worden. Hij moet bijzonder optreden, als het noodig is, zijn gezag te doen gelden en gevoelen; dit gezag moet hij van den beginne af op verstandige en krachtdadige wijze uitoefenen: bij zijne bevelen zal hij het goed voorbeeld voegen. Eén voorbeeld bijzonder zal hij dagelijks geven, namelijk het gebed, dat hij zijnen kinderen gezamenlijk zal doen opzeggen in zijne tegenwoordigheid. Hij zal ook gedenken, welke genaden God verbonden heeft, aan den vaderlijken zegen, en daarom zijne kinderen gewoon maken, hem dagelijks zijnen zegen te vragen. Niets gaat boven die godvruchtige gebruiken, om den godsdienst in het huisgezin te doen eerbiedigen, beminnen en beoefenen, en hem in de har-

ten der kinderen eene eereplaats te doen innemen, gelijk zijne zinnebeelden, vooral het Kruisbeeld, eene eereplaats innemen aan den muur. Op dergelijke wijze bekomt het huisgezin van zelf een gansch christelijken aard.

Zoodra de kinderen tot de jaren van verstand gekomen zijn, zullen de ouders zorgen, dat zij te biechten gaan, omdat het vierde gebod der H. Kerk iedereen oplegt, *ten minste eens 's jaars zijne biecht te spreken*. Als de tijd daar is, moeten zij hunne kinderen naar den Catechismus zenden, er niet laten uitblijven en te huis nazien, of zij hunne les voldoende geleerd hebben, janzelfs, als het noodig is, hun de les leeren. Zij moeten zich overtuigen, of zij de kerkelijke diensten en bijzonder de H. Mis des Zondags bijwonen; zij moeten een wakend oog houden op hunne gewoonten, hunne spelen, hunne lectuur, hunne gezelschappen. Lang te voren moeten zij hunne kinderen voorbereiden tot den grooten dag hunner Eerste H. Communie, en niets verzuimen,

opdat zij deze belangrijkste daad van gansch hun leven heilig verrichten."

LAATSTE RAADGEVINGEN VAN TOBIAS AAN
ZIJNEN ZOON.

De wijze raadgevingen van den braven Tobias aan zijnen zoon zullen met vrucht gelezen en overwogen worden door allen, die van plan zijn te trouwen.

"Mijn zoon, luister naar mijne woorden en leg ze in uwen mond... Eer uw moeder al de dagen haars levens, want gij moet gedenken, wat zij voor u gedaan en geleden heeft. Wanneer zij zelve gestorven zal zijn, begraaf haar dan naast mij... Heb God voor oogen al de dagen van uw leven; wacht u, ooit toe te stemmen in de zonde, of de geboden van den Heer uwen God te overtreden.

Geef aalmoezen van uwe bezittingen, en keer het aangezicht niet af van den arme; dan zal ook de Heer zijn aangezicht niet afkeeren van u. Wees liefdadig volgens uw

vermogen : hebt gij veel, geef veel ; hebt gij weinig, geef dan ook van dit weinige met een goed hart.

Mijn zoon, waak over u zelven, opdat gij geene onzuiverheid bedrijvet ; wees getrouw aan uwe echtgenooten. Vermijd alles, wat u tot zonde kan brengen. Duld niet, dat uwe gedachten en woorden door hoogmoed beheerscht worden.

Wat gij niet wilt, dat u geschiedt, doe dat ook aan anderen niet.. Als iemand voor u gewerkt heeft, betaal hem aanstonds, wat gij hem voor het werk schuldig zijt ; stel nooit uit den werkman zijn loon te geven.

Loof God ten allen tijde ; vraag Hem, dat Hij u geleide op den weg der deugd, en stel in Hem alleen uw betrouwen "

Gelukkig de huisgezinnen, waar zulke vermaningen door een christelijken vader gegeven, door gehoorzame en eerbiedige kinderen gevolgd worden !

RAADGEVINGEN VAN DEN H. PAULUS aan
DE GETROUWDEN.

„Mannen, bemint uwe vrouwen, gelijk Christus Zijne Kerk bemind heeft; en gij, vrouwen, hebt uwe mannen lief, gelijk de Heilige Kerk Jezus Christus, haren Bruidgom, lief heeft. De man is het hoofd der vrouw, evenals Christus het Hoofd is Zijner Kerk; daarom moeten de vrouwen haren man beminnen met eene teedere en eerbiedige liefde, wyl hij hun bewaarder en verdediger is. Gelijk de Kerk onderdanig is aan Jezus-Christus, zóó moeten ook de vrouwen onderdanig zijn aan haren man.”

„Mannen” — zoo spreekt verder de Apostel Paulus — bemint uwe echtgenooten, gelijk Jezus Zijne Kerk bemind heeft. Hij heeft haar zoozeer bemind, dat Hij voor haar zich zelven heeft overgeleverd; Hij heeft haar gezuiverd en geheiligd; Hij heeft haar met eer en schoonheid versierd; Hij heeft haar bewaard zonder vlek of

rimpel. Zóó moet ook gij uwe vrouwen liefhebben, als uw eigen zelveu.'

ONZE BESLUITEN.

1. Wij zullen beiden ons best doen, om gelukkig te zijn in het huwelijk en heilig te leven.

2. Wij zullen in onze woorden de zachtmoedigheid, in onze betrekkingen de eerbhaarheid, in alles, wat door God niet verboden is, het geduld, de verdraagzaamheid en de gediensligheid beoefenen.

3. Wij beloven, dat wij elkander met liefde zullen wijzen op alle fouten en gebreken, dat wij elkander in alle moeilijkheden ondersteunen, in alle leed opbeuren zullen.

4. Wij zullen ons wachten voor oplopendheid, gramschap, stuurschheid, voor ongegronde verdenkingen en vooral voor de afzietelijke jaloerschheid; wij zullen vermijden alle onvoorzichtige bezoeken en ontvangsten, wij zullen ons wachten voor

eene al te langdurige afwezigheid, voor alle woorden en manieren, die van zulken aard zijn, dat zij het wederzijdsch vertrouwen verminderen, en den huiselijken vrede storen.

5. Wij zullen 's morgens en 's avonds te zamen een kort gebed doen — Wij zullen iederen Zondag de H. Mis bijwonen — Wij zullen ten minste met Paschen en op de voornaamste feestdagen tot de H. Communie naderen.

6. Indien God ons met kinderen zegent, zullen wij hen zoodra mogelijk laten doopen; wij zelven zullen hun de gebeden en de eerste waarheden van den godsdienst leeren, wij zullen ze vroegtijdig naar den Catechismus en naar eene godsdienstige school zenden; wij zullen hun gedrag bewaken en hun stichtende voorbeelden geven, omdat wij overtuigd zijn, dat vooral van de ouders het geluk der kinderen afhangt,

7. Wij zullen elkander liefhebben tot den dood; wij verbinden ons van heden af voor God, dat wij, als een van ons beiden ge-

vaarlijk ziek is, elkander het ontvangen der H. Sacramenten zullen verzekeren, als laatste onderpand eener oprechte liefde.

* * *

Laten wij steeds elkander getrouw, en beiden getrouw zijn aan God, dat is het middel, om voor altijd gelukkig te zijn.

	Van den man	Van de vrouw
1. Doopsel.		
2. Eerste Communie.		
8. Vormsel.		
4. Huwelijk.		
5. Patroonsfeest.		
6. Patroonsfeest v/d. Vader.		
7. Patroonsfeest d. Moeder.		

[illegible]

